

ความชุกและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุ จังหวัดลำปาง
PREVALENCE AND ASSOCIATED FACTORS WITH DEMENTIA IN ELDERLY;
LAMPANG PROVINCE

ขวัญเรือน กำวิตุ 5436096 PHPH/M

วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาโรคติดเชื้อและวิทยาการระบาด

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: สุคนธา ศิริ, Ph.D.(TROPICAL MEDICINE), คุณิต สุจิราวัฒน์,
M.Sc.(BIOSTATISTICS), ศรุตพันธ์ จักรพันธ์ ฌ อยุธยา, MD., FRCPsychT

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อหาความชุกและปัจจัยด้านบุคคล ด้านครอบครัว ด้านพฤติกรรมเสี่ยง ด้านสุขภาพ กับการเกิดภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุ จังหวัดลำปาง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ใน อ.เมือง อ.ห้างฉัตร อ.แม่ทะ และ อ.แม่พริก จังหวัดลำปาง ในช่วงระหว่างเดือนสิงหาคม-เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2556 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้สูงอายุ จำนวน 400 คน และผู้ดูแลหลักของผู้สูงอายุ 400 คน โดยคัดกรองภาวะสมองเสื่อม ด้วยเครื่องมือคัดกรอง MMSE-Thai 2002 และ modified IQCODE ใช้เทคนิคการคัดกรองรวมแบบขนาน

ผลการศึกษาพบความชุกของผู้ที่มีภาวะสมองเสื่อม ร้อยละ 35.5 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบลอจิสติก ($p < 0.05$) พบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุ คือ อายุมากกว่า 80 ปี ($OR=2.46$, 95%CI 1.09-5.54) ที่ไม่ได้เรียนหนังสือ ($OR=2.46$, 95%CI 1.23-4.09) ผู้ที่ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้บางส่วนหรือไม่ได้เลย ($OR=5.83$, 95%CI 1.42-24.02) การไม่เคยเข้าร่วมงานต่าง ๆ ในหมู่บ้าน ($OR=3.89$, 95%CI 1.02-14.90) สมาชิกในครอบครัวมีประวัติเป็นโรคสมองเสื่อม ($OR=7.04$, 95%CI 2.14-23.13) และโรคเบาหวาน ($OR=0.42$, 95%CI 0.18-0.94)

ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเฝ้าระวังในกลุ่มผู้สูงอายุที่อายุมากกว่า 80 ปี ไม่ได้เรียนหนังสือ ช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้บางส่วนหรือไม่ได้เลย มีสมาชิกในครอบครัวมีประวัติเป็นโรคสมองเสื่อมและเป็นโรคเบาหวาน นอกจากนี้ยังควรส่งเสริมให้เกิดผู้สูงอายุได้ทำกิจกรรมทางสังคมต่าง ๆ ด้วย